Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XXV. évfolyam I 2019. évi 1. szám

Embermentő szolgálat

A legfontosabb befektetés
Kerekíteni a boltívet szabad
Mindennapos élményem a háború

„Istennek vagyunk adósai, és az adósságot egymás felé törlesztjük” *Kozma Imre Atya*

aktuális

Embermentő szolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapításának 30. évfordulóján a zugligeti Szent Család plébániatemplomban mutatott be hálaadó szentmisét Kozma Imre atya.

Kozma Imre atya az ünnepi szentmisén mondott prédikációjában azt hangsúlyozta, hogy a máltai eszme – Isten üzenetét hordozva az emberek szolgálatában – már több mint 900 esztendeje jelen van a világban, Magyarországon pedig három évtizede erősödött meg. „1989. február 4-én a mélyből a felszínre tört ez az üzenet, a hit védelme és a rászoruló emberek szolgálata. Megjelent egy új ember típus, aki jobb emberré lett a jó cselekedetek által, és megjelent ez az örök üzenet: aki jót tesz, az jobb lesz."

A Szeretetszolgálat alapító elnöke úgy fogalmazott, a máltai eszmeiség embermentő szolgálat volt már a kezdetekben és az ma is, amelyet sajátos magatartás jellemez, amit úgy határozott meg: a máltaiak nem térnek ki. „Megállunk és szembe megyünk, ha kell, és mindenképpen bevárjuk azokat a gondokat, bajokat, amelyekkel az emberek érkeznek, és együtt keressük a választ. Ha mi megtesszük azt, ami ránk tartozik, akkor az Isten áldása sem marad el, akkor az Isten is velünk lesz, és akkor csoda lesz." – mondta szentbeszédében Kozma Imre atya.

A magyarországi máltai szervezet alig fél évvel a megalakulása után már a nemzetközi figyelem központjába került a keletnémet menekültek befogadásával. A romániai forradalom alatt az Európából érkező segélyszállítmányokat juttatta célba, a délszláv háború évei alatt pedig a harcok elől menekülő családok ezreinek nyújtott menedéket. Közben kiépült a szociális ellátó intézményeinek és önkéntes csoportjainak hálózata. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenysége a kezdetektől átnyúlik a határokon, segítő programjai zajlanak a szomszédos országokban, de szükség szerint Afrikában és a Közel-Keleten is. Útkereső módszerei és gyakorlatias megoldásai számos területen szolgáltak mintaként.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 234 intézménye naponta 13.000 rászoruló, fogyatékkal élő, idős vagy beteg embernek nyújt ellátást, iskoláiban és óvodáiban nehéz sorsú családok gyermekei kapnak esélyt a felzárkózásra, százharminc csoportjában pedig háromezer segítő támogatja a szükséget szenvedő családokat.

A szentmise végén Csilla von Boeselager-díjat adott át Kozma Imre atya Hanzséros Terézia nővérnek, aki több mint harminc éve segíti az alapító elnök munkáját, egyben a Szeretetszolgálat tevékenységét is, valamint Tamásy Lászlónénak, aki alapítása óta a szervezet önkéntese. Évekig működtette a Szeretetszolgálat egyik első intézményét, a Moszkva téri „zsíroskenyerezőt", majd negyedszázadon át a börtönmisszióban szolgált.

Az apostoli nuncius látogatása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat budapesti hajléktalan ellátó intézményeibe látogatott Michael August Blume SVD érsek, apostoli nuncius. Az amerikai származású, magyar felmenőkkel is rendelkező érseket 2018. július 4-én nevezte ki Ferenc pápa a Szentszék magyarországi nagykövetévé. Az apostoli nuncius szeptemberben érkezett Budapestre, és azóta számos egyházi ünnepen és tanácskozáson vett részt. Március 7-én Ugron Imre, a Szuverén Máltai Lovagrend nagykövetének meghívására látogatást tett a Szeretetszolgálatnál, ahol a budapesti hajléktalan ellátás működésével is ismerkedett.

beköszöntő

Kedves Olvasó!

Örömmel és hálával ünnepeljük a Magyar Máltai Szeretetszolgálat megalakulásának harmincadik évfordulóját! Adja a jó Isten, hogy még hosszú időn keresztül végezhesse áldásos tevékenységét szervezetünk, amelyre méltán büszkék lehetünk.

Sok szó esik napjainkban a felzárkóztatásról. Nem véletlen, hiszen ez korunk, országunk egyik fő kérdése, amelyhez a Máltai Szeretetszolgálat nemzetközileg is elismert programokat és módszertant fejlesztett ki. Örömünkre szolgál, hogy közölhetjük Langerné Victor Katalin helyettes államtitkárral készült beszélgetésünket: a Magyar Kormány szemléletmódja nagyon is megegyezik azzal, amit a máltai szervezetek úttörőként bevezettek, és egyre nagyobb mértékű programokkal valósítanak meg.

Az év elején hazánkba látogatott Szíriából Agnès De La Croix nővér. A Szeretetszolgálat kieszközölte a Magyar Kormány támogatását, hogy Ágnes nővér szervezetén keresztül kulcsfontosságú egészségügyi létesítményeket valósítson meg a sokat szenvedett Aleppó városban. Mély örömmel tölt el, hogy a 2015-ben elkezdett kapcsolat, gazdag gyümölcsöt hozott.

Minden jót kívánunk kedves olvasóinknak a 2019 évre!

Tisztelettel,
SZABADHEGY KRISTÓF

A Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke

tartalom

Embermentő szolgálat

1989. február 4-én harmincegy alapító tag részvételével megalakult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A harmincéves évforduló alkalmából hálaadó szentmisét mutatott be Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat alapító elnöke a Zugligeti Szent Család Templomban. – 2. oldal

Az apostoli nuncius látogatása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat budapesti hajléktalan ellátó intézményeibe látogatott Michael August Blume SVD érsek, apostoli nuncius. – 2. oldal

Semmiből valami működőt

A Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programjának helyszínein létrehozott üzemek célja, hogy munkát adjanak az embereknek, és valódi tudást adó szakképzési helyek legyenek, és hogy a gyerekeknek gazdasági ismereteket és szemléletet adjanak. – 4. oldal

Kerekíteni csak a boltívet szabad

Varrodát és asztalos üzemet nyitott a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Tiszaburán. – 5. oldal

A legfontosabb befektetés

Irodájában cigány Biblia van, vallja, hogy minden ember számít, akinek a sorsa csak egy picit is jobbra fordítható. A roma emberek felzárkóztatásáról, a missziós programokról és a Máltai Szeretetszolgálattal szerzett tapasztalatokról Langerné Victor Katalin helyettes államtitkár adott interjút. – 8. oldal

Mindennapos élményemmé vált a háború

Elsősorban olyan helyeken dolgozunk, ahová mások nem jutnak el. Ahogy felszabadul egy település, mi azonnal megjelenünk ott. A mi küldetésünk a megbékélés és az újjáépítés szolgálata. – Interjú a szíriai Agnes Mariam de la Croix melkita nővérrel. – 10. oldal

A Máltai Rend jelenléte a szír-iraki válságban

Három máltai modellprogram a Közel-Keleten: fiatal lányok védelmezése, közösségépítés a Ninivei-síkságon, orvosi ellátás az északi szíriai felkelőknél – 12. oldal

Életsorsok – Magyar máltai lovagok voltak

Máltai lovagok és dámák életútját bemutató kötetet jelentetett meg a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége. – 13. oldal

Megújult a hatvani intézmény

Európai forrásból korszerűsítették a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Házát Hatvanban. – 13. oldal

Keleti kereszténység

Keresztény menekültek százezrei várják hazatérésük idejét a különböző menekülttáborokban. Szinte valamennyien egy keleti keresztény egyház tagjai. Legeza László írása a keleti keresztény egyházakat mutatja be. – 14. oldal

2. oldal

5. oldal

8. oldal

10. oldal

12. oldal

Borítókép: Hálaadó szentmise a 30. évforduló napján. Fotó: Kovács Bence

Máltai Hírek A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja Felelős kiadó: az MMLSZ és az MMSZ elnöke Főszerkesztő: Piazza-Georgi Barbara Szerkesztőség: Legeza László, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor, Parák Eszter E-mail: communications@maltai.hu Az MMLSZ címe: 1014 Budapest, Fortuna u. 10. Honlap: www.mmlsz.hu E-mail: mmlsz@t-online.hu Fax: 1-375-5174 Az MMSZ címe: 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. Honlap: www.maltai.hu E-mail: mmszok@maltai.hu Fax: 1-391-4728 Készítetette: Folprint Nyomda Lapterv: Bánlaki Szabolcs

Semmiből valami működőt

Helyi gazdaságfejlesztés a Jelenét programokban

Dr. Németh Nándor

A máltai Jelenlét programok által érintett települések egyik szembetűnő jellegzetessége – a sok egyéb hiánytünet mellett – a gazdasági értékteremtés, a vállalkozások szinte teljes hiánya. Ezeknek a végletesen elszegényedett és magukra maradt falvaknak a határát persze megművelik, de sokszor már nem helyi munkaerővel – a falvainkban élő emberekre a szántóföldeken már alig-alig van szükség.

Az a fiatal, aki Tiszabőn, Tiszaburán, Tarnabodon, Gyulajon nő fel, a hétköznapokban elvétve találkozik csak értékteremtő vállalkozási tevékenységgel, ami számos negatív következménnyel jár. Hogy mást ne mondjunk, nagyon nehéz úgy szakmát választani, ha sem a továbbtanulásra készülő gyermek, de még a szülei sem igazán láttak dolgozni ácsot, asztalost, autófényezőt, varrónőt, de arról is csak felületes benyomásaik vannak, hogy mivel foglalkozik egy ápolónő vagy egy szakács. De ilyen környezetben az a tudás is könnyen elveszik, hogy az udvar, a kert, a gazdasági melléképület nem valamiféle felesleges tartozéka a háznak, hanem értékteremtésre szolgáló erőforrás.

Mára a gazdaság országosan munkaerőhiánnyal küzd, így aki tud és képes, az vállalva az ingázást, találhat magának munkahelyet az elsődleges munkaerőpiacon. A többiek számára viszont nincs más lehetőség, csak a közfoglalkoztatás. Ezekben a falvakban a munkavállalók képzettségi szintje meglehetősen alacsony, és sokaknál fejlesztésre szorulnak a munkaerőpiac által elvárt egyes készségek is. Mindezek összességéből adódik a feladat számunkra: szükség van helyben munkahelyekre; használható felnőttképzési programokat kell indítani; erősíteni kell a munkavállalói készségeket; működő, termelő vállalkozásokat kell indítani, amelyek a helyi rendszer integratív részét képezik; erősíteni kell a közösségeket, a településeink önbecsülését; szemléletet kell formálnunk a felnövekvő gyerekeknél, fiataloknál, gazdasági téren is segítenünk kell nekik, hogy jobban értsék az őket körülvevő világot.

Évek óta keressük a használható, jól működő, időben és térben is ismételhető válaszokat a feltett kérdésekre. A megoldás alapját új termelő infrastruktúra létrehozása jelenti: egy-egy üresen maradt nagyobb épület felújításával gyártó és feldolgozó kisüzemeket hozunk létre, jellemzően a falvaink kellős közepén. Gyulajon növénytartósító kisüzem épült, mellette egy kis húsfeldolgozóval, Tiszaburán varroda és asztalosüzem, Tiszabőn is egy kis növénytartósító, ami most indul be, a tarnabodi elektronikai hulladékbontó pedig épp átalakulás előtt áll, várhatóan annak a helyét is élelmiszergyártó tevékenység veszi át.

Ezeknek az üzemeknek csak az egyik funkciója az, hogy néhány helyi, korábban közfoglalkoztatásban lévő embernek munkát s így megélhetést adjanak. Az élelmiszerüzemeknek fontos funkciója az is, hogy a helyi közfoglalkoztatási programban, vagy esetleg környékbeli családok által megtermelt zöldségeket, gyümölcsöket, sertéseket képesek legyenek felvásárolni és feldolgozni, és adott esetben bevinni a helyi közétkeztetésbe – ezáltal erősíteni tudjuk a településen belüli és települések közötti kapcsolatokat. Egy-egy felnőtteknek szóló OKJ-tanfolyam is sokkal hatékonyabb így, hogy saját üzemi környezetben zajlik a képzés, ahol máltai munkatárs a szakoktató, aki azt a tudást adja át, amire az adott üzemben ténylegesen szükség van, így a bizonyítvány valódi tudást takar.

Ezekkel az üzemekkel élő, működő gazdasági tevékenységet viszünk be a falvak életébe: itt gépek dolgoznak, árut szállítanak, megrendelést lehet leadni, értékesítés történik – csupa olyasmi, ami korábban hiányzott a mindennapokból. Azt reméljük ezektől a programoktól, hogy a felnőtteknek segíteni tudunk megtalálni a helyüket a munkaerőpiacon, hogy több jövedelmet vihessenek haza a családjuknak, a gyerekeknek pedig szemléletet adunk, gazdasági ismereteket adunk át, és talán a pályaválasztásban is segítségükre lehetünk.

Kerekíteni csak a boltívet szabad

Varrodát és asztalosüzemet nyitott a Szeretetszolgálat

Gyermek ágyneműkön és babatakarókon szalad a varrógép Tiszaburán a Magyar Máltai Szeretetszolgálat varrodájában, miközben az asztalos üzemben fa biztonsági nyílászárókat készítenek a karitatív szervezet képzésén végzett asztalosok. A közfoglalkoztatási program részeként 2018 februárjában indult képzésekben tizenhatan varrónői, tizenhatan pedig asztalos szakmát kezdtek tanulni, többségük sikeres vizsgát tett a végén. Sokan ott maradtak a máltai üzemekben dolgozni, néhányan pedig más műhelyekben tudtak elhelyezkedni új szakmájukkal.

A varroda vezetője, Balláné Irén szerint tanítani egy kicsit nehezebb, mint üzemet vezetni. „A tanulóink alacsony iskolai végzettségűek, mert errefelé elég korán kezdik a családalapítást. Nagyon rossz anyagi körülmények között élnek, sokuknak nincs otthon fürdőszobájuk sem. Miután megláttak az illemhelyiséget, a tusolót, egy hétig csak erről tudtak beszélni, és egyre azt kérdezték, hogy ezt valóban ők használhatják majd?”

Itt nemcsak a szakma fogásait kellett átadni. „Azt is meg kellett tanítanunk a lányoknak, hogy időben kell érkezni, nem lehet csak úgy hazamenni a nap közepén. Arról is sokat kellett beszélgetnünk, hogy ha a gyerekkel valami van az iskolában, akkor a nagymama is el tud menni érte, és nem nekik kell itt hagyni a munkát. Fokozatosan kellett a munkaidőhöz hozzászoktatni őket, de szépen lassan ezt is megtanulták. Sokat változott a beszédük, az öltözködésük és a munkához való hozzáállásuk is. Rengeteget kell beszélgetnünk, ez a kulcsa.”

A varrónő képzésre felvett tizenhat tanulóból tizenhárman sikeres vizsgát tettek. „Belügyi rendészetből érettségiztem, Szolnokon a főiskolán marketing és reklámügyintéző menedzser szakon tanultam, van ECDL vizsgám, angol nyelvvizsgám, de itt faluhelyen ezzel nem lehet elhelyezkedni” – meséli

Túró Istvánné Lakatos Dalma. „Van egy hatéves kisfiam, szünetekben a dédi vigyáz rá, amúgy oviba jár, a férjem Miskolcon dolgozik. Hajnalban megy, este hét óra körül jön. Sokat jelent, hogy kiszámítható fizetésem lesz nekem is."

A frissen végzett varrónők mellett olyanok is dolgoznak az üzemben, akik évtizedekkel ezelőtt tanulták meg a szakmát. „Jöttek a gyerekek, otthon voltam velük, dolgoztam takarítóként is, közfoglalkoztatásban is. Meg kellett tanulni a gépeket használni, mert régebben nem ilyennel varrtunk, de most már jól megy. Varrtunk kis szoknyákat az óvodásoknak, meg kötényeket, most babáknak csinálunk takarókat és gyerekágyba ágyneműt, de csináltunk már kosztümöket is." – mondja egy másik asszony, aki több társával együtt feleleventette régi szakmáját.

„Ha két-három nagyobb bentlakásos otthon számára rendszeresen tudnánk készíteni az ágyneműket, lepedőket, az iskolásainknak fellépő ruhákat, ahogy nemrég a tiszaburai óvodások szoknyácskáit, az már fenntarthatóvá tenné az üzemet. Nagyon jó alapanyagokkal dolgozunk, kiváló gépeink vannak és jól képzettek a munkatársak, úgyhogy több megrendelést is tudunk fogadni." – részletezi a varroda kapacitását Bátki Márton, a tiszaburai program koordinátora. Mint mondja, eleinte nehéz volt versenyezni más közfoglalkoztatási lehetőségekkel, illetve a napszámos munkával, de a rendszeres és biztos fizetés vonzóvá tette a máltai üzemeket. „A férfiakat nehezebb volt meggyőzni, hogy érdemes a napszám helyett a tanulást választani. El kellett beszélgetni arról, hogy három heti munkával viszonylag jól keres, de amikor az megszűnik, lehet, hogy hetekig ismét nem lesz bevétele. Nálunk viszont folyamatos a munka, ezzel együtt a fizetés is."

Az asztalos üzembe a saját nevelésű asztalosok mellett többen a szolnoki szakiskolából érkeztek. Az első referenciaértékű megrendelésük hőszigetelt ajtók és ablakok készítése egy budapesti ház felújításához. „Hatalmas büszkeség volt a fiúknak, az általuk készített első darabok beépítése" – meséli legfrissebb élményeiket Bíró Zsolt üzemvezető. „A későbbiekben a beszerelésre külön szerelő brigádot szeretnénk alakítani, de most nekik is fontos volt, hogy saját kezűleg tegyék a helyére az általuk előállított darabokat"

A műhelyben dolgozók már a szakmunkásbért is megkereshetik, ami jóval több a közfoglalkoztatásban elérhető jövedelemnél. Ha megüresedik egy hely, akkor legalább öten-hatan jelentkeznek. Az üzem dolgozói fiatalok, többen első szakmaként választották az asztalosságot. „Mindent szeretek, ami fával kapcsolatos. Szeretem, hogy mindig szép dolgokat lehet létrehozni belőle. Ezért is akartam ide jönni dolgozni, mert itt azt csinálhatom, amit szeretek." – indokolja választását Pozák Zoltán. Hasonlóképpen szereti a fát Gondos Béla László is. „Próbáltam a szakács szakmát, nem tetszett, mert nem szeretek mosogatni. Tanultam számítástechnikát, az sem jött be, dolgoztam vasútnál is, de ez az, ami megfogott. Szeretem megmunkálni a fát, jó ahogy alakul a kezem alatt."

A jól felszerelt gépparknak köszönhetően széles termékkört tudnak gyártani, konyhai és más bútorokat, lapra szerelt bútorokat, nyílászárókat, de különlegesebb darabokat is készíthetnek a frissen végzett asztalosok. „Az egyik tanulónk a vizsgára egy tömör bükkfa asztalt készített" – meséli Bíró Zsolt üzemvezető. „Amikor a vizsga jegyzője meglátta az asztalt, azt mondta, helyben ad érte százezer forintot, ha hazaviheti. Nem adta el, pénz helyett így ötöst kapott. Nagyon büszke vagyok rájuk, szépen, precízen dolgoznak, és sokat fejlődtek. De még gyakorolnunk kell a matekot, mert ehhez a szakmához nagyon pontosan kell számolni, és az azért nehezen megy. Az egyik fiú szokta mondani, amikor tizedes jegyre esik mondjuk a felezés, hogy kerekítsünk. Azt szoktam válaszolni, hogy itt csak akkor kerekítünk, ha boltíves ajtót készítünk."

Több évtized után ültek ismét varrógéphez az asszonyok (Fotó: Kovács Bence)

Precíz méréseket végeznek az ablak keretén (Fotó: Kovács Bence)

(Fotók: Kovács Bence)

„Szeretem megmunkálni a fát, jó ahogy alakul a kezem alatt" (Fotó: Kovács Bence)

interjú

A legfontosabb befektetés

Beszélgetés Langerné Victor Katalin helyettes államtitkárral

Hogyan készül a roma felzárkózás tananyaga, mi következik abból, ha a leszakadó kistelepüléseken több gyerek születik, mint a közeli városokban, és milyen missziós programoknak ad elsőbbséget a kormányzat? Langerné Victor Katalin, az Emberi Erőforrások Minisztériuma társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár lapunknak adott interjújában az utóbbi tíz évben bekövetkezett változásokat is értékelte.

– Kezdjük már a beszélgetést egy mindössze 14 főt érintő, kicsi program értelmezésével.

– Bocsánat, csak azt néztem, hogy a fotós kolléga odébb teszi a cigány Bibliámat.

– Biztos belógott volna a képbe. Rengeteg személyes tárggyal van berendezve az irodája. Képek, Biblia, hegedűbe épített óra.

– Csak olyasmit raktam ki, ami személyes emlék. A férjem hangszerkészítő, a hegedűbe épített órát tőle kaptam, személyesen nekem csinálta. Arról már leszoktam, hogy családi képeket rakjak ki, mert elvonná a figyelmem a munkáról. De ez az óra kivétel, ez az egyetlen, ami a családomra emlékeztett az irodában.

– Azon a fotón roma lányok veszik körül.

– Csenyétei cigánylányok láthatók a képen. 2008-ban tanodavezető voltam Budapesten, amikor megismerkedtem valakivel, aki azt mondta, biztos Kőbányán is vannak szakmai kihívások, de higgyem el, létezik olyan nyomor Magyarországon, ami Budapesten élő emberek számára elképzelhetetlen. Elmentem Csenyétére. Olyan alulszocializáltsággal találkoztam, ami elmondhatatlan. Mintha törzsi állapotok között éltek volna az emberek. Szó szerint sírva jöttem el a faluból. De elhatároztam, hogy ha törik, ha szakad, azokat a gyerekeket elviszem táborozni. Szereztem pénzt a költségekre, visszamentem. A polgármester asszony ultimátumot adott: akkor engedi el velem a gyerekeket, ha senki nem megy be hozzá segélyt kérni a táborozásra. Mert az ottaniak első reakciója, hogy mindig mindenhez pénzt kérnek. Leültem az anyukákkal, elmondtam, hogy mi a helyzet, és megkértem őket, ne menjenek be a polgármester asszonyhoz. Higgyék el, mindent el fogok intézni. És ők elhitték nekem, pedig egy idegen pesti voltam. De valamiért mégis elnyertem a bizalmukat. Ott tapasztaltam meg először, hogyan fordul meg a világ, ha partnernek tekintjük a legegyszerűbb cigány embereket. Szóval az a kép a Tisza-tó mellett készült rólunk, ahová táborozni vittem a csenyétei gyerekeket.

– Mennyi mindent megtudtunk önről néhány perc alatt. De ugorjunk vissza a pécsi történethez. Több hónapos előkészítés után tizennégy roma ember kezdett gyakorlati képzést, hogy az asztalos és a kárpitos munka alapvető fogásait elsajátítva később mesterek mellett műhelyben dolgozhasson. Ehhez azonban először ki kellett válogatni a jelentkezők közül azokat, akik képesek elvégezni egy háromhónapos képzést. Rengeteg olyan feladat előzte meg a beiskolázásukat, aminek tulajdonképpen nincs sok köze a képzéshez, de muszáj végigmenni az összes lépésen, hogy a program sikeres legyen. Drága dolog felzárkózást segítő programokat csinálni?

– Ha jól csinálják, akkor befektetés. Mert lehet, hogy tizennégy ember foglalkozik másik tizennéggyel, de utána ők a saját lábukra állnak, és el fogják tartani a családjukat. Példát mutatnak a gyerekeiknek, és akkor már sokszorozódik a hatás. Minden ember számít, akinek a sorsa csak egy picit is jobbra fordul.

– Olyan területről beszélünk, aminek nincs összegyűjtött szakirodalma, egyetemi tankönyve, egységes képzése, különböző helyszínekről kell összegyűjtögetni a jól bevált gyakorlatokat és a tanulságokat.

– Még most is a jó gyakorlatok gyűjtésénél tartunk, de már sokkal komolyabb formában zajlik ez a munka. Valóban nincs még tankönyve ennek a munkának, de már megvannak a közös alapelvek. Ezek ráadásul a Máltai Szeretetszolgálattal közösen vallott elvek, amelyek abból indulnak ki, hogy egy ember sorsának megváltoztatása is nagyon fontos. Ha valakinek a sorsát jobbra fordítjuk, az egy társadalmi befektetés. Eljön az az idő, amikor ezek az alapelvek és a jó gyakorlatok ki fogják adni azt a leírható tudást, vagy módszert, amit mások is követhetnek. Már közel járunk ehhez.

– Hol lesz jó helyre leírva ez a tudás? Tankönyvben, jogszabályban, vagy cselekvési programokban?

– A lehető legtöbb helyen meg kell jelennie, elsősorban a közbeszédben. Hogy az emberek ne indulattal, rossz megjegyzésekkel reagáljanak mondjuk egy roma közösség megsegítéséről szóló hírre, hanem megértve, vagy támogatva fogadják azt. Ez mondjuk óriási fordulatot jelentene… Ahogyan az is, ha az egyetemekre bekerülne ez a szemléletmód, és továbbadnák a gyermekeket nevelő óvónőknek, tanítóknak, elsajátítanák a leendő mérnökök, közgazdászok, cégvezetők.

– A háromezer lelkes Tiszabőn évente ötven gyermek születik, a tizenötezres Tiszaújvárosban tizenhat...

– Szolnokon tizenöt.

– … akkor már tudja, hová szeretnénk kilyukadni. Miközben csökken az ország népessége, a leszakadó településeken arányaiban sokkal több gyermek születik, mint bárhol máshol. Mire felnőnek, már nem szociális, hanem gazdasági kérdés is lesz, hogy ők adófizető értékteremtő emberek, vagy segélyből élő eltartottak lesznek. A nyomorba született gyerekek felzárkózásának segítése a szó igazi értelmében befektetés.

– Nagyon fontos, hogy ezek a gyerekek hogyan nőnek fel. Nem is az anyagi szükség jelenti az igazi problémát, hanem a reménytelenség. Ahol ilyen nagy a nyomor, ott fizikailag is jelen kell lenni, oda kell menni. Ezt megtanultuk a Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programjától. Oda kell költözni, napi szinten reagálni a felvetődő problémákra. Ezen a területen nagyon komoly előrelépés volt, és fordulópontot jelent a tiszabő-tiszaburai program. 2016-ban a kormány határozatban mondta ki, hogy ezen a két településen külön segítséget kell adni az embereknek, és erre a Máltai Szeretetszolgálatot jelölte ki. Ez volt az első alkalom, hogy egy terepről indult kezdeményezés így tudott összetalálkozni a politikával, mert annyira mélyek a problémák, hogy azokon csak célzottan lehet segíteni. Ehhez az kellett, hogy meglegyenek a közös alapelveink, és a döntéshozók jól értsék a terepen dolgozók kéréseit.

– Milyen prioritások határozzák meg az államtitkárság munkáját?

– Nem fogok újdonságot mondani, az egyik legfontosabb még mindig a biztos kezdet gyerekház. Ez is egy civil kezdeményezés volt, hogy itt az egészen kicsi gyerekekkel a szülőkkel együtt foglalkoznak. Bebizonyosodott, hogy ez nemcsak a gyereknek segít, hanem az anyukának is. Mert akkor nemcsak az odajáró gyerek élete változik meg, hanem a testvéreié is. Most lesznek tíz évesek az első gyerekházak. 2012-ben volt egy nagyobb fejlesztés, utána már 46 ilyen intézmény volt, 2014-ben jött a következő pályázat, akkor 110-re emelkedett a számuk, azóta nyílt még kettő. Nemsokára lesz még újabb nyolcvankettő.

– Kérhetünk még egy példát? Melyik az önhöz legközelebb álló program?

– Gyakran felteszik ezt a kérdést, nehéz választani, és utólag gyakran bánom, hogy nem egy másik programot emeltem ki, mert az is megérdemelte volna.

– Mintha azt kérdeznénk, melyik a legkedvesebb gyermeke?

– Öt gyermekem van, csak arra tudok válaszolni, melyikük a legvidámabb, melyikükkel tudok a legkomolyabban beszélgetni. Olyan nincs, hogy a legkedvesebb… Hadd mondjak két programot. Az egyiket a média méltatlanul lehúzta, ez a Nő az esély program. Ebben cigányasszonyokat viszünk idősotthonokba és gyermekintézményekbe, ők ott elkezdenek dolgozni. Amikor már eltelt három hónap, megismerték a közeget, látják, mit kell csinálni, akkor beülnek az iskolapadba, és munka mellett megszerzik a végzettséget. Nagyon kevés a lemorzsolódás, 10 százalék alatti. És az intézmények megszerették őket, mert nagyon lelkiismeretes munkát végeznek. De a program nagy hatással van az asszonyok családjaira is, a gyerekeik kivétel nélkül elkezdenek jobban tanulni. Van, ahol az apukák is jöttek, beálltak az asszonyok közé. Mátészalkára mentünk átadni a frissen végzetteknek a bizonyítványt, előre szóltam a miniszter úrnak, nehogy meglepődjön, hogy több férfi is lesz a cigányasszonyoknak meghirdetett képzésen. Most azon gondolkodunk, hogy ugyanezt meg lehetne

(Fotó: Kovács Bence)

csinálni a kórházakban is, mert az ápolás is hasonló feladat.

– Mi a második program?

– A tanoda. Sokan azt gondolják, ez arra való, hogy a gyerekek ott írják meg a leckét. Arra is. De sokkal fontosabb, hogy abban segít: teljes értékű felnőttekké válhassanak a gyerekek. Olyan benyomások is érjék, amit otthon nem kap meg, a pedagógusokkal beszélhessen olyasmiről is, amiről otthon nem hallhat, mert nem olyan a környezet. Büszkék vagyunk arra, hogy a tanodák működését 2019-től már magyar állami forrásból lehet finanszírozni, véget ér a pályázatokkal kapcsolatos bizonytalanság. Két és félmilliárd forintot kaptunk a tanodák működtetésére.

– Milyen kitörési lehetőségekkel élhetnek ma a telepeken felnövekvő roma gyerekek? Hol tanulhatnak, hová érkezhetnek?

– Remélem, oda érkeznek, ahová szeretnének megérkezni. Borzasztóan fontos, hogy a cigányságnak legyen olyan értelmiségi rétege, amelyik a tudását a közösségre fordítja. Persze legyen meg az egyéni boldogulása, de ne feledkezzen meg arról, hogy neki még segítenie kell a következő generáció megérkezését is. Nem feltétlenül úgy, hogy visszamegy a falujába tanítani, lényeg, hogy ne szakadjon el attól a közegtől, amiből érkezett. A cigány fiatalok 1,4 százaléka jut el az egyetemre, a nem cigány fiataloknál ez az arány majdnem húsz százalék. Van egy roma szakkollégiumi hálózatunk, tizenegy kollégium alkotja a hálózatot, 325 diák tanul ezekben, én bennük reménykedem. De nem csupán a missziós programok hatnak, hanem a nagy tömegeket érintő, rendszerszintű intézkedések is segítik a felzárkózást.

- Mire gondol?

- Például arra, hogy iskolába járáshoz kötöttük a családi pótlékot. Ez nem volt egy népszerű döntés, de ha vannak, akiket így lehet ösztönözni arra, hogy iskolába járassa a gyerekét, akkor ezt kell lépnünk. Népszerűtlen, de átgondolt és jövőbe mutató döntés volt. Egy másik ilyen a szünidei gyermekétkeztetés, mert a rosszul táplált, éhező gyermekek szellemi fejlődése visszamarad. Az eredeti szakmám fejlesztő pedagógus, tudom, milyen károkat tud okozni az idegrendszeri fejlődésben, ha a gyermek nem eszik rendesen. És amire nagy várakozással tekintünk, az a hároméves kortól kötelező óvodába járás. Ez óriási lépés lesz. Azt remélem, egészen más lesz az a generáció, amelyik hároméves korban kezdte az óvodába járást, és úgy lép át az iskolába.

interjú

Beszélgetés Ágnes nővérrel, aki kolostort és kórházat épít, és hiába figyelmeztetik, nem fogja be a száját

Mindennapos élményemmé vált a háború

Szíriában kolostort épített és keresztény missziót teljesítő, nemzetközi szerzetes közösséget hozott létre, de a 2011-ben kitört háború alapvetően megváltoztatta a világot körülötte. Agnes Mariam de la Croix melkita nővér akkor új hivatásra talált, békemozgalmat indított és humanitárius segítséget szervezett. A nyugati világban Nobel-békedíjra jelölték, a radikális terrorszervezetek pedig kiemelt célpontjukká tették. Ma a legnagyobb szíriai segélyszervezet vezetője, a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen kórházat épít Aleppó közelében. Ágnes nővérrel budapesti látogatása során beszélgettünk.

– Mi az első személyes emléke a háborúból?

– A legelső? A bejrúti lázadás, 1956-ból. Libanonban nőttem fel, talán négyéves lehettem. Nem értettem mi történik, de édesapámat is meglőtték, és a karját gránátrepeszek fúrták át. A városba bevonult az amerikai tengerészgyalogság, minden sarkon ott álltak a katonák. Odafutottam az egyikhez, szalutáltam neki, ő pedig adott egy cukrot. Később, az 1975-ös libanoni háborúban körülöttünk hullottak a bombák, az egyik a kertünkbe is becsapódott. Akkor mindennapos élményemmé vált a háború.

– Mivel foglalkozott mielőtt apáca lett?

– A legjobb iskolákba jártam, francia neveltetést kaptam. De tizenöt évesen elvesztettem apámat, aki akkor még csak 49 éves volt. Úgy éreztem, ez nem igazságos. Fellázadtam a világ ellen. Ez azt jelentette, hogy elmentem a hippikkel, akik utazásaik során gyakran megjelentek Libanonban. Beálltam az egyik ilyen csapatba. Nem tudom, honnan vettem a bátorságot hozzá, de elhagytam a családot, az országot, mindent. Pénz és csomag nélkül elindultam velük, csak a Bibliámat vittem magammal. Indiában kötöttünk ki. Útkereső, Istent kereső időszak volt az életemben. Egy idő után felerősödött bennem az érzés, hogy nekem valami más dolgom van. Sugallatot kaptam: keresd a kertet! Az üzenet az isteni kertre utalt, a kármeliták rendjére. Hazatértem. Libanonban egyetlen kármelita közösség volt, egy spanyol szervezet, szigorú, zárt rend. Tizenkilenc évesen jelentkeztem a kolostorba.

– Hogyan birkózott meg a szigorú szabályokkal? Kora hajnali ébresztő, kemény fizikai munka, szigorú napirend, ez elég nagy váltás a hippi életformához képest.

– Még ahhoz is engedélyt kellett kérni, hogy egy pohár vizet igyak. A kolostort vezető spanyol Tereza nővér a lelki anyám lett. Ha ő nincs, nem tudtam volna végigcsinálni a noviciátus három évét. De közben elég jó kiképzést kaptam, és a tanulást később is folytattam, amikor már nem lett volna kötelező. Az elöljáró titkára lettem, és 22 évig ott éltem.

– Hogyan került Szíriába?

– A libanoni háború után valaki egy restaurálásra szoruló szentképet hozott a kolostorba. Szakértőket hívtam, elkezdtük felújítani, közben kiderült, hogy a festék alatt egy másik réteg is van. Három éven át tartott a festmény megtisztítása, mert öt réteg volt egymás alatt. Az utolsó 9. vagy 10. a századi lehetett, egy antiókhiai témájú freskó levonata volt. Míg a képhez tartozó információkat gyűjtöttem, megismertem az antiókhiai kereszténységet. Libanonban akkor nagyon sok keresztény ember élt, akik a környező országokból menekültek el. Miközben a kép üzenetét próbáltam megfejteni, az járt a fejemben, hogy ha eljutok a közös gyökereinkhez, talán tehetek valamit a többi keresztény ember jelenéért és jövőjéért is. Azt hiszem, megértettem, mire szól a hivatásom, eljött az idő, hogy a saját misszióm kövessem. Engedélyt kértem az elöljáróimtól, hogy kereshessek egy üresen álló, szabad kolostort.

– Amit Szíriában talált meg.

– A Feldarabolt Szent Jakabról nevezett Mar Jakub kolostor az ötödik században épült, a falai romokban álltak. A munka 1994-ben kezdődött, a püspök 2000-ben hagyta jóvá a közösségünk megalapítását. 2007-ben az újjáépített kolostor mellé egy zarándokokat fogadó hotelt építettünk, ami évente 25 ezer látogató fordult meg.

– Ezt a munkát szakította félbe a szíriai háború.

– Az arab tavasz eseményei távolinak tűntek, nem gondoltuk, hogy ami Líbiában történik, az Szíriában minket is elérhet. De a véres összecsapások egyre terjedtek. Kaptam egy e-mailt egy francia segélyszervezettől, hogy írjam meg nekik, pontosan mi történik, és mit gondolok az eseményekről? Elkezdtem információkat gyűjteni, szemtanúkat kerestem, túlélőkkel beszéltem. Minél többet tudtam, annál inkább egyoldalúnak ítéltem a tájékoztatást. Két hét után megírtam, amit összegyűjtöttem, 12 oldalas cikk lett belőle. Az írást elküldtem szerkesztőségeknek is, felkapta a világsajtó, vezető hír volt a legnagyobb hírportálokon. Hirtelen népszerű ember lettem. Három nappal később egy francia pap nyilvánosan számonkért engem, milyen alapon ártom bele magam a politikába? Azután egyre többen támadtak engem a nyilvánosság előtt, szörnyű gyalázkodás indult ellenem. Az nem számított, hogy minden állításomat tények támasztották alá. Beszéltem egy libanoni atyával, hogy mit csináljak most? Azt mondta, nővér, te nem vagy újságíró. Ne te akard megírni, mi történik, hagyd meg ezt az újságíróknak.

– Megfogadta a tanácsot?

– Igen. Összeállítottam erre is egy projektet, elmentem a Vatikánba, és jóváhagyást kértem a bíboros atyától. Azután meghívtam tizenhat újságírót Szíriába. Azt mondtam, ők választják ki, hová akarnak menni, mi segítünk mindenhová eljutni, csak jöjjenek, és tegyék a dolgukat. 2011 novembere volt, vezető hír volt a darai mészárlásnak nevezett esemény, sokan ehhez kötötték a szíriai háború kitörését. A beszámolók azt terjesztették, hogy Assad elnök irtja a saját népét. Az általam hívott újságírók viszont a saját szemükkel látták, hogy civil ruhás, az arcukat maszkkal eltakaró emberek gyilkolnak, a Vöröskereszttől kapott adatokból pedig kiderült, hogy az áldozatok nagyobb része rendőr volt. Libanonban rendeztünk egy nagy sajtókonferenciát, ahol elmondtuk, mit láttunk. A sajtókonferencia után kaptam egy hívást a katari emirségből, azt ígérték, új kolostort, templomot, magas pozíciót adnak nekem, csak fogjam be a számat.

– Hogyan kezdett segíteni a háborús területeken élő lakosságnak?

– Qara városában, ami egy kisebb település egy órányi autóútra Homsztól. A szerzetes közösségünk tagjai Pakisztántól Venezueláig nyolc országból érkeztek, sok helyen voltak tehát barátaink, akiktől támogatást kértünk. Megkaptuk az első konténereket. 2011 és 2013 között a kolostor egyéni akciói jelentették a humanitárius segítséget a térségben.

– Hogyan vészelte át a kolostor a harcokat?

– Kiürítési és menekülési tervet is készítettünk. Amikor a háború odaért, találat érte a tornyot, de csak a por hullott ránk, a másfél méter vastag falak megóvtak minket. Az éjszakákat sokáig föld alatti bunkerben töltöttük. 2012-ben ellenzéki erők szállták meg a települést. Két őrszem bejött a kolostorba, hogy azonnal meneküljek az asszisztensemmel együtt, mert el akarnak minket rabolni. Akkor elhagytuk a térséget. Két évig egyáltalán nem mehettem vissza, Qara felszabadítása után azonban rövid időre hazalátogattam.

– Hogyan jelölték önt Nobel-békedíjra?

– A libanoni sajtókonferencia után Mariead Corrigan Maguire Nobel-békedíjas ír asszony meghívott Belfastba. Találkoztam az ír miniszterelnök-helyettessel, több miniszterrel és egyházi vezetővel, akkor beszéltünk a megbékélési mozgalom elindításáról. Később több politikus felkeresett. Szíriai értelmiségiek kérték, hogy a békefelhívást megszövegező tanácskozásukat fogadjuk be a kolostorba. 2013 januárjában elindult a mozgalom, több mint ezren írták alá a nyilatkozatot, miszerint bármi is történik, ők nem alkalmaznak erőszakot. A mozgalom az ország területének egészében megjelent.

– Csalódás volt, hogy a Nobel-békedíj 2014-es átadó ünnepségén végül nem ön vehette át az elismerést?

– Nem. Számos kitüntetést kaptam már, de ezek egyike sem rólam szólt. A jelölésnek köszönhetően sokakat megismertem, komoly kapcsolatokra tettem szert, és nagyon komoly segítséget kapott az ügyünk.

(Fotók: Kovács Bence)

Számomra ebben állt az elismerés, hogy támogatják a segítő programjainkat.

– Mit jelentett ez a gyakorlatban?

– Előbb egy, a dán kormány által támogatott egyházzal kerültünk kapcsolatba, azután az ENSZ különböző szervezeteivel, európai és amerikai fejlesztési alapokkal, a toledói Karitásszal, a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal és más szervezetekkel is. Sok programunk indult. A magyarok segítségével kórházat bővítettünk, és mozgó orvosi rendelőt indítottunk a falvakba. Ma már nyolc mozgó orvosi rendelőnk járja a vidéket. De van népkonyhánk is, ami huszonötezer embernek ad meleg ételt, vannak műhelyeink, teherautóink, traktoraink, ezen felül varrodánk és gyertyakészítő üzemünk működik. A kolostor köré szerveződött Mar Jakub közösség irodái Qarában, Homszban, Aleppóban és Damaszkuszban is jelen vannak. A szervezésben és az adminisztrációban százan dolgoznak, mindenkit beszámítva pedig 1300 alkalmazottunk van. Már nemcsak segélyezünk, hanem az újjáépítést segítjük, és jelentős beruházásaink vannak. Elsősorban olyan helyeken dolgozunk, ahová mások nem jutnak el. Ahogy felszabadul egy település, mi azonnal megjelenünk ott. A mi küldetésünk a megbékélés és az újjáépítés szolgálata.

A Máltai Rend jelenléte a szír-iraki válságban

Mintaprogram: fiatal lányok védelmezése

A Máltai Lovagrend magyarországi szövetsége 2015-ben kezdte meg tevékenységét a szíriai háborús áldozatok javára. Ebben az évben jött létre az első kapcsolat a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és Agnès De La Croix nővér közt: Ágnes nővér közvetítésével, a Szövetség tíz, elszegényedett családban élő serdülő kislányt támogatott szerény havi apanázzsal, ezzel megakadályozva, hogy a kislányokat ki kelljen venni az iskolából, vagy akár korai házasságra kényszeríteni. Tudatosan válogatták ki a kedvezményezetteket, hogy keresztények és muzulmánok is legyenek közöttük. Ez a kísérleti, célzott segélyakció mintaértékűnek bizonyult: a rákövetkező években már más adományozók vették át szélesebb keretek közt a program finanszírozását. Az Ágnes nővérrel való kapcsolatot pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat folytatta, igen sikeres együttműködéssel, amelyről máshol lehet olvasni a Máltai Hírek jelen és legutóbbi számában.

Integrált program a Ninivei-síkság újjáélesztésére

A Máltai Rend legnagyobb projektje ebben a régióban, Irakban működik, a Mosul körüli Ninivei-síkságon, ahol 2014 óta az Iszlám Állam garázdálkodott. A Malteser International által vezetett projekt célja: újraéleszteni a közösségeket és megteremteni a feltételeket az elmenekült lakosság visszatelepítéséhez. Harmincezer közvetlen kedvezményezett számára terveznek akciókat, de közvetve ezek sokszorosának teremtenek új lehetőségeket és reményt a jövőhöz. A német állam 30 millió euróval támogatja az akciót, amelyet több, jól ismert helyi szervezet segít kivitelezni.

A Ninivei-síkság évezredek óta sokféle, több vallású és anyanyelvű lakosságnak a hazája. Élnek ott siita és szunni muszlimok, yazidi vallásúak, különböző ókeleti és ortodox keresztény felekezetek; arab, kurd, arám, perzsa és több más nyelvet beszélnek. A települések újjáépítésén és a tanítás, az egészségügy és a gazdasági élet újraindításán kívül fontos feladat lesz a szétrobbantott és egymás ellen uszított közösségek kibékítése és közös fejlesztése. Ezért a projekt falusi és ifjúsági központok hálózatának létrehozását is tervezi, ahol kulturális, érzékenyítő, kibékítő és közösségfejlesztő programok kerülnek megvalósításra.

Orvosi ellátás az északi szíriai felkelőknél

Azokon az észak-szíriai területeken, ahol a Nyugat által támogatott felkelők voltak hatalmon, a Malteser International már évek óta támogatja az egészségügyi szolgáltatásokat, nem csak az ott ragadt helyi lakosság, hanem a rengeteg, más területről odaérkező belső menekült számára is.

Partnereivel, a török Vörös Félholddal és helyi, illetve a diaszpórában szerveződött szír civilszervezetekkel együtt a Malteser International egy kórházat működtet a török határnál, orvosi rendelőket, mobilklinikákat, 6 mentőautót, egy véradó központot és egy orvosi oxigént előállító kisüzemet tart fent, továbbá számos, környékbeli egészségügyi intézményt támogat. Ezenkívül sátrak és más, szükségleteket kielégítő javak szétosztásában is részt vesz a menekült lakosság támogatására.

Életsorsok – Magyar máltai lovagok voltak

A 2017-ben megjelent Életsorsok – Magyar máltai lovagok száműzetésben című könyvünk sikerén felbuzdulva, és többek kérésének eleget téve, Rendünk vezetése úgy döntött, hogy tovább folytatja a máltai lovagok életének könyv formában történő ismertetését. Amíg az előző kötetben a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének azon tagjai kaptak hangot, akik emigrációba kényszerülve lettek később tagjai a Máltai Lovagrendnek, a második kötet a magyar máltai lovagok tágabb körének életpályáját foglalja össze, kizárólag a már elhunytak soraiból.

„A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövetelét.”

(2Tim 4,7–8)

Az idén márciusban megjelenő kötetben az elhunyt máltai lovagok és dámák történetét adjuk közre, olyanokét, akik többségét személyesen ismertük, és akiknek élete elkötelezett volt a hit védelme és a szegények segítése terén. Bár az első kötet 33 rendtagjával szemben itt már 82 rendtag életpályája szerepel, a válogatás természetesen így sem lehet egészen reprezentatív, hiszen minden sors egyedi. Mindamellett az ebben a kötetben összefoglalt életsorsok átfogó keresztmetszetét adják a Máltai Lovagrend magyar tagságának, a Magyar Szövetség 1928-as megalakulását követő három, egymástól jól elkülöníthető, nagyon különböző időszakból. Az alapítás óta eltelt 9 évtizedet a magyar társadalom alakulásában és ezzel párhuzamosan a Magyar Máltai Lovagok Szövetségében két mérföldkő osztja három fejlődési szakaszra: a második világháborút követő kommunista hatalom uralomra kerülése, majd annak 1989-ben bekövetkezett összeomlása. Az 1945-ig tartó építkező korszakot a magyar máltai lovagok számára a túlélés évtizedei követték az emigrációban, és csak 1990-től kezdődhetett el az újrakezdés idehaza.

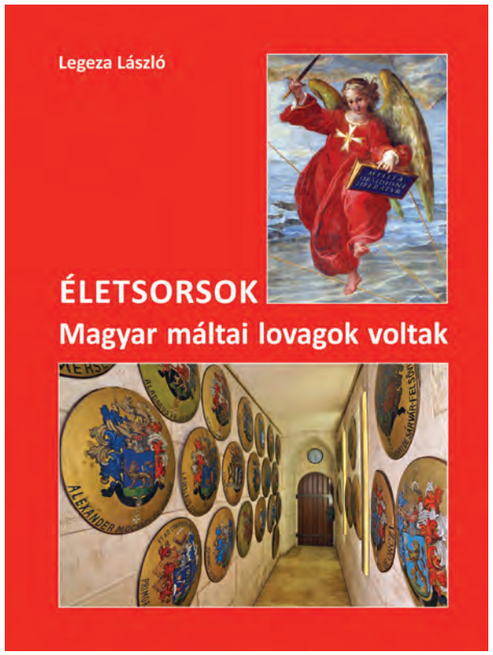

A kötetben bemutatott személyiségek egyéni életpályája a saját sorsukon túlmenően jól példázza a Máltai Lovagrendben képviselt társadalmi osztályok sorsát a különböző korszakok váltakozásában, 496 oldalon, számos színes és fekete-fehér fényképpel illusztrálva.

Ajánljuk e kötetet – mint sok szempontból értékes dokumentumgyűjteményt – a Máltai Lovagrend jelen és jövőbeni magyar tagjai mellett mindazoknak, akik elkötelezettek a „máltai szellemiség” iránt, és ajánljuk a történészeknek, genealógusoknak is.

A könyv könyvesbolti forgalomba nem kerül, de korlátozott számban beszerezhető a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége irodájában (Telefon: +36 30 373 8054).

Wettstein János
kancellár, MMLSz

Megújult a hatvani intézmény

TOP-4.2.1-15-HE1-2016-00016 Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza infrastruktúrájának fejlesztése Hatvanban

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület pályázatot nyújtott be a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program támogatási rendszerébe, mely pályázat keretein belül támogatásban részesült. A program 2018. november 30-án sikeresen zárult.

A Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése című pályázati felhívásra TOP-4.2.1-15-HE1-2016-00016 kódszámmal a „Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza infrastruktúrájának fejlesztése Hatvanban” elnevezésű projekt 2017. augusztus 1. és 2018. november 30. közötti időszakra 9 495 864 Ft összegű, vissza nem térítendő támogatást nyert.

A sikeres pályázat támogatói döntésére 2017 júniusában került sor, a támogatói szerződéskötést követően a munka 2017 augusztusában kezdődhetett meg, és 2018 novemberében zárult.

A pályázati program keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza épületének korszerűsítésére került sor. Ezen belül nyílászárók cseréje, szigetelés, homlokzatfelújítás és belső felújítás valósult meg.

A projekt az Európai Unió támogatásával, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében valósult meg. A programot a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága (IH) hirdette meg a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2015. évre szóló éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1811/2015. (XI.10.) Korm. határozat alapján.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

a hit védelme

Keleti kereszténység

Korunk keresztényüldözése Nyugaton burkoltan, Keleten nyíltan történik. A különböző híradásokból évek óta szinte naponta értesülünk arról, hogy emberek tucatjait fosztják meg szabadságától, életétől csupán azért, mert keresztények, és mert ragaszkodnak hitükhöz. Keresztény menekültek százezrei várják hazatérésük idejét a különböző menekülttáborokban. Szinte valamennyien egy keleti keresztény egyház tagjai, s egyházaikról bizony elég keveset tudunk.

Krisztus Urunk feltámadása után a tizenegy tanítvány Jézus hívására elment Galileába, egy hegyre. Ott leborultak előtte. Jézus beszélt hozzájuk, majd így szólt: „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!" (Mt 28,19) A tanítványok teljesítették kérését, és szétszóródtak az akkor ismert világban. Hirdették az Evangéliumot, életükkel példát mutattak, végül – János kivételével – valamennyien mártírhalált haltak hitükért.

Jakab a jeruzsálemi egyház feje volt. A Templom száz láb magas délkeleti tornyából dobták a mélybe. Amikor észrevették, hogy túlélte az esést, agyonverték egy rúddal. Nagy Jakabot, Zebedeus fiát, mint az Egyház erős vezetőjét, lefejezték Jeruzsálemben.

Máté Etiópiában szenvedett mártírhalált, kard által okozott halálos sebtől.

Márk Egyiptomban, Alexandriában halt meg. Lovak után kötözték és addig húzatták velük, amíg meg nem halt.

Barnabás később választott apostolt, Antiochia térítő püspökét, halálra követték.

Bertalan Nataniel néven is ismert, Ázsiában volt misszionárius. Örményországban halálra korbácsolták.

Tamást lándzsával szúrták agyon Indiában egyik hittérítő útja során, amikor a szubkontinens egyházának alapjait rakta le.

A hittérítő apostoloknak Nyugaton is mártírsors jutott.

Görögországban Lukács apostolt felakasztották egy nagyhatású prédikációja után. Ugyanott Jánost forró olajban főzték egy római keresztényüldözési hullám idején. (Csodálatos módon életben maradt. Ezután Patmos börtönsziget bányáiba száműzték. Később szabadon engedték és a mai Törökország területén lévő Edessa püspöke lett. Öregkorában, békés halállal halt meg.) Andrást Patrasban, szintén Görögországban feszítették egy X alakú keresztre.

Rómában Pétert fejjel lefelé feszítették egy X-alakú keresztre, mert a hagyomány szerint azt mondta a kínzóinak, hogy méltatlannak érzi magát arra, hogy ugyanolyan módon haljon meg, mint ahogyan Jézus Krisztus meghalt. Ugyancsak Rómában megkínozták Pált, majd lefejezték Néró császár parancsára.

Az apostolok Jézus Krisztus tanításait hitelesen megismertették az emberekkel, akik azt örömmel befogadták, így Jézus tanításai Keleten is elterjedtek. Létrejöttek a különböző népek egyházai, akik kezdetben mind elfogadták a római püspök primátusát. Az akkori kommunikácó kezdetleges volta, és a társadalmi változások, de főként az üldöztetés megszűnése és a kereszténység államvallássá válása végül hitvitákhoz, gyakran egyházszakadásokhoz vezetett. Végül a török térhódítása miatt Konstantinápoly addigi meghatározó szerepe a keleti egyházakban lecsökkent, így kialakult az a helyzet, hogy a keleti egyházak központosítására való törekvés visszafejlődött. Megmaradtak a szinte beláthatatlanul sokféle, sokszínű keleti egyházak, melyek viszont hűségesen őrzik ősi szertartásaikat, hagyományaikat.

A **keleti keresztény egyházakat** három nagy csoportba szokták besorolni: ókeletiek, ortodoxok és keleti katolikusok.

Ókeleti egyházak

Az ókeleti egyházakhoz két egymástól teljesen független egyház tartozik, az Asszír keleti egyház és az Antihalkédóni egyház.

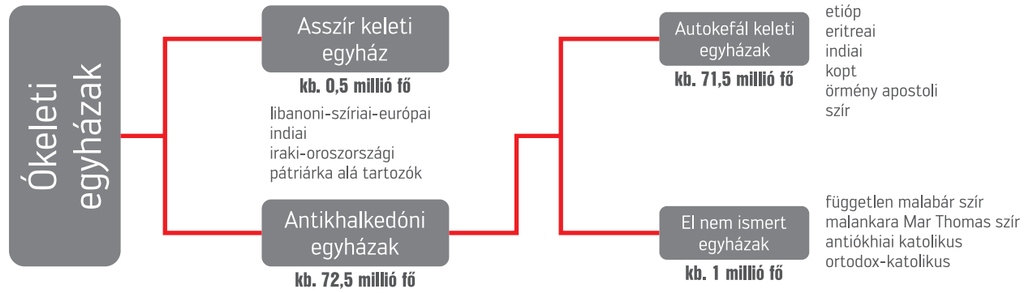

Az Asszír keleti egyház az első két egyetemes zsinatot elismerő keresztények csoportja, amelynek önálló identitása 431-től kezdődik. Tanításaik eredete alapján gyakran nesztoriánusoknak is nevezik őket, ők maguk azonban ezt az elnevezést nem fogadják el. Magukat a legrégibb keresztény egyháznak tartják. Az Asszír keleti egyház (teljes hivatalos neve: Szent Apostoli Katolikus Asszír Keleti Egyház) tartozik ide, amelynek székhelye 1933 óta az USA-ban van.

Az Antihalkédóni egyházak az első három egyetemes zsinatot elismerő egyházak, amelyek önálló identitása 451-től kezdődik. Magukra az antikhalkédóni (nemkhalkédóni) egyházak nevet alkalmazzák. Tanításaik alapján miafizita egyházaknak is nevezik őket.

Ortodox egyházak

Önálló identitásuk 1054-ben kezdődik, a nagy egyházszakadás idején. Hét egyetemes zsinatot ismernek el. Ide tartoznak az Autokefál (önálló) ortodox egyházak, az Autonóm (félig önálló) ortodox egyházak és az el nem ismert ortodox egyházak.

Keleti katolikus egyházak

A keleti katolikus vagy unitus egyházak a katolikus egyház nem-latin rítusú részegyházai, amelyek a római központú latin rítusú katolikus egyházzal (nyugati egyház) egyesültek. Többségük az ortodox és ókeleti egyházakból a katolikus egyház misszionáriusi tevékenysége hatására kiszakadt többnyire kis létszámú csoportok. Elterjedt magyar elnevezésük „görögkatolikus", amely azonban nem pontos az összes unitus egyházra, mivel jelentős részük sosem volt görög (bizánci) rítusú.

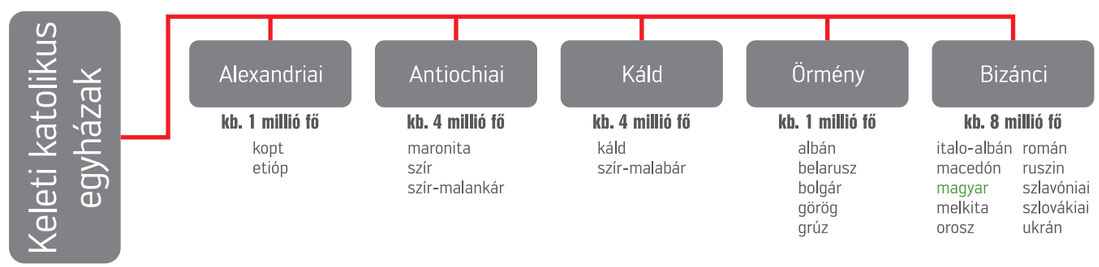

A keleti kereszténység sajátsága a sokszínűség, a ragaszkodás ősi hagyományaikhoz, a szép és sokszor hosszadalmas liturgiák, a filozofikus gondolkodás, gazdag érzelemvilág, lelkiség és a pompa. Terveink között szerepel, hogy a Máltai Hírekben részletesebben is bemutatunk majd egy-két keleti keresztény egyházat.

Legeza László

30 ÉV PILLANATA

„A befogadásnak nincs alternatívája és feltételhez sem köthető. Ha lélekben elfogadjuk, hogy minden ember egyenlő, akkor a befogadás magától értetődő műve lesz minden embernek, aki megszelídítette szíve indulatait.”

Kozma Imre atya

FSC www.fsc.org
MIX
Felelős forrásból származó papír
FSC® C031340